

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΣΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΣΟΥΗΔΙΑ

Έργο Erasmus+ ΚΑ2: "REACT - Δημιουργία συνεργατικού περιβάλλοντος στις ηλεκτρονικές τάξεις"

Πνευματικό αποτέλεσμα 2 "Δημιουργία ενός συνόλου καινοτόμων δραστηριοτήτων, εργαλείων και εκπαιδευτικών μεθόδων συνεργασίας προσαρμοσμένων σε ένα πρόγραμμα σπουδών εικονικής τάξης"

Έργο Erasmus+ ΚΑ2 - Συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών
Αριθμός έργου: 2020-1-DE02-KA226-VET-007926

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Legal description – Creative Commons licensing: The materials published on the "reactclasselearning" project website are classified as Open Educational Resources' (OER) and can be freely (without permission of their creators): downloaded, used, reused, copied, adapted, and shared by users, with information about the source of their origin.

Μελέτη περίπτωσης 1 - Υβριδική διδασκαλία κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όταν κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19 πολλά σχολεία έκλεισαν ή μπορούσαν να εργαστούν μόνο με περιορισμένο αριθμό μαθητών κάθε φορά, τα σουηδικά σχολεία δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είδαν την ανάγκη για γρήγορη προσαρμογή των στρατηγικών διδασκαλίας τους. Το Grillska gymnasiet και το Lerums Gymnasieskola έδειξαν καλά παραδείγματα προσαρμογής στην υβριδική διδασκαλία και επιτυχημένης ψηφιοποίησης.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Το Grillska gymnasiet στο Västerås είναι ένα σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που προσφέρει προετοιμασία για το κολέγιο και επαγγελματικά προγράμματα στους 400 μαθητές του. Το σχολείο είχε ήδη προετοιμάσει ένα μεγαλύτερο έργο ψηφιοποίησης πριν από την πανδημία. Το 2020 με μερικό κλείσιμο των σχολείων, το διοικητικό συμβούλιο του ιδρύματος, οι διευθυντές και το προσωπικό της σχολής ήταν επομένως καλά προετοιμασμένοι να λάβουν γρήγορες αποφάσεις για την προσαρμογή του περιβάλλοντος της τάξης σε ψηφιακές μορφές. Ένα δεύτερο σχολείο που ανέλυσε διεξοδικά τις εμπειρίες του από την υβριδική διδασκαλία κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid είναι το Lerums Gymnasieskola με περίπου 1300 μαθητές.

Μια σημαντική προϋπόθεση που ευνόησε τη μετάβαση στην υβριδική διδασκαλία στο Grillska Gymnasiet ήταν η διαθεσιμότητα της τεχνολογίας. Όλοι οι μαθητές ήταν εξοπλισμένοι με τους δικούς τους υπολογιστές και το διδακτικό προσωπικό ήταν ήδη εξοικειωμένο με τα ψηφιακά περιβάλλοντα εργασίας.

Στο Lerums Gymnasieskola, οι καθηγητές αντιμετώπισαν αρχικά πολλές προκλήσεις κατά τον συνδυασμό διαδικτυακής και μη διαδικτυακής επικοινωνίας στην υβριδική διδασκαλία. Ωστόσο, προσαρμόστηκαν στο νέο περιβάλλον και ανέπτυξαν βιώσιμες λύσεις μέσω της εμπειρίας τους.

Κατά τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων της πανδημίας, και στα δύο σχολεία οι μέθοδοι διδασκαλίας κυμαίνονταν μεταξύ διδασκαλίας με φυσική παρουσία των μαθητών, πλήρως εξ αποστάσεως διδασκαλίας μέσω διαδικτυακών τάξεων και υβριδικής διδασκαλίας με μέρος της τάξης να είναι παρόντες φυσικά στη τάξη και μέρος των μαθητών να είναι παρόντες εικονικά.

Η κύρια πλατφόρμα μάθησης που επιλέχθηκε για το διαδικτυακό περιβάλλον ήταν το Google Classroom. Για τη σύγχρονη διδασκαλία, οι μαθητές και οι καθηγητές συναντήθηκαν στο σύστημα τηλεδιάσκεψης Google Meet. Ως δεύτερο κανάλι επικοινωνίας, χρησιμοποιήθηκαν η συνομιλία κειμένου και το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο για την ασύγχρονη επικοινωνία. Οι μαθητές δούλευαν τις εργασίες τους είτε απευθείας μέσω ενσωματωμένων εργαλείων όπως το Google docs ή το calculus, είτε ανέβαζαν εργασίες που είχαν γίνει με στυλό και χαρτί ως φωτογραφία στην πλατφόρμα.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Κατά την εφαρμογή της ηλεκτρονικής και υβριδικής διδασκαλίας, τα δύο σχολεία αντιμετώπισαν διάφορες προκλήσεις.

1. Η χρήση των τεχνολογιών δυσκολεύει το διδακτικό προσωπικό να επικεντρωθεί στον παιδαγωγικό του ρόλο.
2. Μπορεί να είναι πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς να συνδυάζουν ταυτόχρονα δύο μορφές επικοινωνίας (διαδικτυακή και μη διαδικτυακή). Υπάρχει μεγάλη πιθανότητα οι μαθητές να χωριστούν σε δύο "ομάδες", γεγονός που καθιστά δύσκολη τη διατήρηση μιας κοινής δυναμικής της τάξης.
3. Οι εικονικοί συμμετέχοντες εύκολα παραβλέπονται ή δεν ακούγονται. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή για να διατηρήσουν τη συμμετοχή των ήσυχων μαθητών.

Οι καθηγητές στις σχολές Grillska και Lerums Gymnasieskola που αντιμετώπισαν αυτές τις προκλήσεις ανέπτυξαν επιτυχημένες στρατηγικές για να ξεπεράσουν τα εμπόδια.

Τεχνολογική υποστήριξη και παιδαγωγικοί ρόλοι

Το σχολείο Lerums βρήκε την ιδανική λύση στην τοποθέτηση δύο εκπαιδευτικών στην τάξη, ώστε να ανταποκρίνεται στις μεγαλύτερες απαιτήσεις εστίασης που απαιτούνται για να κρατήσει όλους τους μαθητές (σωματικά και εικονικά) απασχολημένους στην τάξη. Ο ένας εκπαιδευτικός θα ήταν υπεύθυνος για την παιδαγωγική υλοποίηση της τάξης, ενώ ο άλλος εκπαιδευτικός θα αναλάμβανε τη διαχείριση της τεχνολογίας και τον συντονισμό της εικονικής αλληλεπίδρασης. Εάν ένας δεύτερος καθηγητής δεν ήταν διαθέσιμος, επιλέγονταν ένας ή περισσότεροι εκπρόσωποι των μαθητών για την υποστήριξη της τεχνολογικής εγκατάστασης. Με αυτόν τον τρόπο, οι ίδιοι οι μαθητές συμμετείχαν στη διατήρηση του υβριδικού περιβάλλοντος, γεγονός που θα μπορούσε να ωφελήσει το αίσθημα ευθύνης και συμμετοχής τους.

Η εξ αποστάσεως και η υβριδική μάθηση γίνονται αντιληπτές από τις δύο σχολές μόνο ως συμπληρωματικές της κανονικής τάξης. Οι μαθητές και οι καθηγητές δεν χρειάζεται επομένως να δημιουργήσουν εντελώς νέες στρατηγικές μάθησης, αλλά αντίθετα οι υβριδικές πτυχές γίνονται κανονικό μέρος της διδασκαλίας στην τάξη.

Οι επιτυχίες στο σχολείο Grillska έδειξαν επιπλέον τη σημασία της καλής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ του διευθυντικού και του εκπαιδευτικού προσωπικού. Η ευθυγράμμιση του θεσμικού σχεδιασμού, της κατανομής των κονδυλίων και των εκπαιδευτικών στρατηγικών

αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη δημιουργία των απαραίτητων τεχνολογικών συνθηκών για το διδακτικό περιβάλλον.

Συνδυασμός διπλής επικοινωνίας online και offline

Το μέλημα των εκπαιδευτικών κατά τη διάρκεια των υβριδικών μαθημάτων ήταν ο διαχωρισμός της τάξης σε δύο ομάδες - εικονικούς και φυσικούς συμμετέχοντες. Η ισότητα της συμμετοχής φάνηκε ότι είναι ευκολότερο να διατηρηθεί εάν όλοι οι μαθητές είναι παρόντες στο εικονικό περιβάλλον. Μια λύση που εφαρμόστηκε σε πολλές τάξεις ήταν να συμμετέχουν και οι φυσικοί μαθητές στο εικονικό περιβάλλον μέσω ατομικών οθονών. Με αυτόν τον τρόπο, κάθε μαθητής μπορούσε να είναι ορατός και η αλληλεπίδραση με κάθε μαθητή μπορούσε να διατηρηθεί με τον ίδιο τρόπο.

Εκτός από τα εργαλεία τηλεδιάσκεψης, εφαρμόστηκαν ασύγχρονα στοιχεία για ατομικές εργασίες και εργασία σε μικρότερες ομάδες. Οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να βλέπουν στο σπίτι τους μαγνητοσκοπήσεις και επεξηγήσεις του περιεχομένου του μαθήματος, ενώ ο χρόνος με την παρουσία του καθηγητή χρησιμοποιήθηκε για να επικεντρωθούν σε ανοιχτές ερωτήσεις και συζητήσεις σε μεγαλύτερες ομάδες. Μια σαφής και απλή επικοινωνία σχετικά με τη χρήση των διαφόρων εργαλείων και πλατφορμών ήταν ζωτικής σημασίας για να κατανοήσουν οι μαθητές και να ανταποκριθούν στις νέες προσδοκίες.

Δέσμευση εικονικών φοιτητών

Τα ψηφιακά εργαλεία Google που είναι διαθέσιμα στις αίθουσες διδασκαλίας αποτέλεσαν κεντρική πτυχή της εμπλοκής των μαθητών στο εικονικό περιβάλλον. Ζητήθηκε από τους μαθητές να ανεβάζουν στην πλατφόρμα τις εργασίες που είχαν κάνει στο σπίτι τους. Αυτό όχι μόνο βοήθησε τους μαθητές να συνδεθούν και να επικοινωνήσουν για κοινές εργασίες, αλλά διευκόλυνε και τους εκπαιδευτικούς να παρακολουθούν την πρόοδο των εργασιών των μαθητών, να δίνουν ανατροφοδότηση και να απαντούν σε ερωτήσεις.

Κατά τη διάρκεια των υβριδικών τάξεων, οι εκπαιδευτικοί διαπίστωσαν ότι έπρεπε να υπενθυμίζουν στον εαυτό τους να συνεχίσουν να δίνουν προσοχή στους εικονικούς συμμετέχοντες και να μην επικεντρώνονται μόνο στους φυσικούς μαθητές. Ο ορισμός ενός χρονοδιακόπτη βοήθησε στο να ελέγχουν τακτικά τους εικονικούς μαθητές και να απευθύνονται σε αυτούς.

Ορισμένοι καθηγητές δήλωσαν ότι τους λείπουν οι συνήθεις αντιδράσεις της φυσικής τάξης, όπως οι εκφράσεις του προσώπου, τα νεύματα ή το βουητό, που παρέχουν σημαντική ανατροφοδότηση για τις τάξεις τους. Ενθάρρυναν τέτοιες συναισθηματικές αντιδράσεις και για τους εικονικούς συμμετέχοντες μέσω της συνομιλίας και της χρήσης του μέντιουμ ή παρόμοιων ψηφιακών εργαλείων ανατροφοδότησης πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τα μαθήματα.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Η πανδημία και η ανάγκη για ηλεκτρονική μάθηση ώθησαν την ψηφιοποίηση που ήταν ήδη σε εξέλιξη στα σουηδικά σχολεία.
- Ο επείγων χαρακτήρας της κατάστασης ενθάρρυνε τους εκπαιδευτικούς να παραμένουν σε στενή επαφή για τακτική αξιολόγηση και προσαρμογή των στρατηγικών διδασκαλίας, γεγονός που αποδείχθηκε σημαντικό για την αντιμετώπιση των επαναλαμβανόμενων προκλήσεων.
- Η διαδικτυακή μάθηση επιφυλάσσει οφέλη αλλά και προκλήσεις για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Τα μειονεκτήματα που αντιμετώπισαν οι μαθητές περιλάμβαναν την έλλειψη κοινωνικής επαφής που για πολλούς αποτελεί κεντρική πτυχή της σχολικής ζωής. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των κινήτρων για πολλούς μαθητές. Μια πρόκληση για τους εκπαιδευτικούς ήταν κυρίως η συμμετοχή των ήσυχων μαθητών στο εικονικό περιβάλλον.
- Ορισμένοι μαθητές μάλιστα προτιμούσαν να μπορούν να μαθαίνουν από το σπίτι μερικές φορές, καθώς εξασφάλιζαν ένα πιο ήρεμο μαθησιακό περιβάλλον χωρίς την ανάγκη κοινωνικής συμμετοχής σε ομάδες εκτός μαθήματος και λιγότερη απόσπαση της προσοχής. Για πολλούς μαθητές, η εξοικονόμηση του συνήθους χρόνου μετακίνησης ήταν ένα σαφές πλεονέκτημα της ηλεκτρονικής μάθησης.
- Οι μαθητές συμμετείχαν περισσότερο στο περιβάλλον της τάξης αναλαμβάνοντας οι ίδιοι ευθύνες (όπως η τεχνολογική υποστήριξη). Ανέπτυξαν μια κατανόηση της οργάνωσης της μάθησης που ξεπερνούσε τη συνήθη εστίαση στην απόκτηση μαθησιακού περιεχομένου.
- Οι ακαδημαϊκές επιδόσεις των μαθητών ήταν παρόμοιες μετά από 5 μήνες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με αυτές που είχαν πριν από την πανδημία, γεγονός που δείχνει ότι οι προκλήσεις που προέκυψαν αντιμετωπίστηκαν ικανοποιητικά.
- Τα εικονικά στοιχεία στη διδασκαλία διευκόλυναν τους καθηγητές να παρακολουθούν σε πραγματικό χρόνο την εργασία των μαθητών, να σχολιάζουν και να βοηθούν.
- Ο μεγαλύτερος αριθμός καταγεγραμμένων παρουσιάσεων και διαλέξεων διευκόλυνε τους μαθητές να χρησιμοποιούν το υλικό των μαθημάτων για την προετοιμασία τους για τις εξετάσεις. Ειδικά τα ηλεκτρονικά μαθήματα Μαθηματικών στο σχολείο Grilliska έχουν γίνει πολύ επιτυχημένα. Μήνες αφότου αποκαταστάθηκαν και πάλι τα κανονικά μαθήματα, τα διαδικτυακά μαθήματα εξακολουθούν να προσελκύουν μαθητές ακόμη και εκτός του ίδιου του πληθυσμού του σχολείου. Τα μαθήματα συνεχίζονται για όλους τους ενδιαφερόμενους μαθητές και έχουν πάνω από 1500 συμμετέχοντες καθημερινά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Για την επιτυχή ψηφιοποίηση των μαθησιακών περιβαλλόντων είναι ζωτικής σημασίας η στενή συνεργασία μεταξύ σχολικών επιτροπών και διδακτικού προσωπικού και η ευθυγράμμιση των στρατηγικών τους. Μια καλή τεχνολογική εγκατάσταση και η προετοιμασία των εκπαιδευτικών για τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα αποτελούν σημαντική προϋπόθεση. Η συνεχής παρακολούθηση και η τακτική επικοινωνία υποστηρίζουν τη διαδικασία μετάβασης.

Ένα σημαντικό μάθημα που αντλήθηκε από τα δύο σχολεία που παρουσιάστηκαν ήταν η σημασία της τακτικής αξιολόγησης των στρατηγικών διδασκαλίας και της ευελιξίας για την προσαρμογή στις νέες προκλήσεις, τόσο σε τεχνολογικό όσο και σε παιδαγωγικό επίπεδο. Ορισμένες πτυχές της εικονικής διδασκαλίας έχουν αποδειχθεί επιτυχημένη ενσωμάτωση στο περιβάλλον της κανονικής τάξης. Ακόμα και σε περιόδους όπου η φυσική διδασκαλία χρησιμοποιείται και πάλι ως κύρια μέθοδος, οι ανεστραμμένες τάξεις και τα μαγνητοσκοπημένα μαθήματα βίντεο έχουν αποδειχθεί χρήσιμα και εκτιμώνται ιδιαίτερα από τους μαθητές.

ΠΗΓΕΣ

"Vilka lärdomar tar gymnasieskolan med sig från pandemin?". Άρθρο από 30-11-2021 του Sefan Pålsson. <https://skolahemma.se>

[Τι διδάγματα παίρνουν οι μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από την πανδημία; - Σχολείο στο σπίτι \(skolahemma.se\)](https://skolahemma.se)

"Hybridundervisningens utmaningar och möjligheter". Άρθρο από 08-10-2021 του Sefan Pålsson. <https://skolahemma.se>

[Οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες της υβριδικής διδασκαλίας - Σχολείο στο σπίτι \(skolahemma.se\)](https://skolahemma.se)

[Grillska Gymnasiet - Västerås | Grillska Gymnasiet](#) (Ιστοσελίδα)

[Lerums gymnasium | Lerums kommun](#) (Ιστοσελίδα)